

Wet op de Raad van State

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 4

(De vorige stukken zijn gedrukt in de zitting 1958—1959)

De bijzondere commissie, in welke handen het onderhavige ontwerp van wet is gesteld, heeft de eer, daaromtrent als volgt te rapporteren.

Algemene beschouwingen.

Ofschoon de samenhang van het onderhavige ontwerp met het wetsontwerp Beroep Administratieve Beschikkingen (5363) niet werd ontkend, werd algemeen de vraag gesteld, of de Regering deze samenhang van dien aard acht, dat de twee wetsontwerpen niet afzonderlijk behandeld zouden kunnen worden. Het werd niet voor ondenkbaar gehouden, dat met de verdere schriftelijke voorbereiding van de openbare beraadslaging omtrent wetsontwerp 5363 aanmerkelijk meer tijd gemoeid zal zijn dan het onderhavige ontwerp zal vergen, in welk geval afzonderlijke, d.i. eerdere, parlementaire behandeling en (eventueel) inwerkingtreding van het onderhavige wetsontwerp mogelijk en wenselijk werd geoordeeld.

Van meer dan één zijde werd gevraagd waarom de — als verbeteringen beschouwde — uitbreidingen van de administratieve beroepsprocedure, waarin wetsontwerp 5363 voorziet, niet algemeen zouden gelden voor de gevallen, waarin de Kroon, de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State gehoord, thans krachtens bestaande wetten reeds in hoogste instantie beslist.

De hier aan het woord zijnde leden drongen erop aan, dat de Regering de bedoelde bepalingen van wetsontwerp 5363 naar het onderhavige ontwerp zou overbrengen. Zij zagen geen reden om deze procedurevoorschriften — gedacht werd o.a. aan de terugverwijzing naar de vroegere instantie, het toekennen van een schadevergoeding, het kort geding, de herzieningsmogelijkheid en het doorzenden van het beroepschrift — te beperken tot het administratieve beroep overeenkomstig de Wet B.A.B.

Vele leden informeerden of de Regering waarde hecht aan handhaving bij een eventuele grondwetsherziening van het voorschrift van artikel 84 der Grondwet, ingevolge hetwelk de Raad van State gehoord wordt over alle voorstellen, door de Koning aan de Staten-Generaal te doen.

Zij brachten in herinnering hoe de staatscommissie van 1918 voorstelde, de grondwettelijke verplichting om over alle voorstellen van wet de raad te horen te schrappen, en hoe een amendement-Marchant van deze strekking met een kleine meerderheid — 39 tegen 37 stemmen — verworpen werd¹⁾. Sindsdien is, aldus deze leden, het aantal adviescolleges, welke de Kroon bij haar wetgevende arbeid ter zijde staan, zozeer toegenomen, dat er alle aanleiding is, deze vraag nogmaals onder ogen te zien. Verlichting van de adviserende taak van de raad bij voorbereiding van wetsontwerpen zou voorts ten goede komen aan 's raads werkzaamheden in de sfeer van het administratief beroep.

Verscheidene leden betreurden het, dat het voorstel van de commissie-De Monchy, volgens hetwelk over vernietiging van besluiten van Provinciale Staten, van Gedeputeerde Staten en van gemeentebesturen, alsmede over vernietiging van waterschapskeuren in *alle* gevallen de Afdeling voor de geschillen van bestuur zou worden gehoord, in het ontwerp niet ongewijzigd is overgenomen.

Vele leden wezen erop, dat het hier geen rechtspraak, doch uitvoering betreft.

De eerder aan het woord zijnde leden merkten op, dat het voorstel van de commissie-De Monchy is voortgevloeid uit het haar mede opgedragen onderzoek naar het vraagstuk van de verhoogde *rechtsbescherming* van de publiekrechtelijke lichamen tegen inmenging van hoger gezag in de autonome sfeer dier lichamen. Zij zouden het op prijs stellen,

¹⁾ *Handelingen* zitting 1921—1922, blz. 518—520 en 555.

indien de bewindlieden overwogen of te dezen aanzien alsnog ware terug te keren tot de door de commissie-De Monchy ontworpen regeling.

Van meer dan één zijde werd een nadere uiteenzetting wenselijk geacht van de redenen, waarom het onderhavige ontwerp niet in de vorm van een Rijkswet werd ingediend. Naar het aanvankelijke inzicht van velen der hier aan het woord zijnde leden ware inderdaad niet elke wijziging van de Wet op de Raad van State bij Rijkswet tot stand te brengen. Dit nam niet weg, dat zij de stelling, dat in het algemeen een wijziging van de taak en de structuur van de Raad van State van het Koninkrijk — d.w.z. een koninkrijksorgaan — en in het bijzonder de voorgestelde wijziging bij Rijkswet tot stand dient te komen, van regeringszijde eventueel uitdrukkelijk weerlegd zouden willen zien.

Heeft, voordat het onderhavige ontwerp werd ingediend, vooroverleg met Suriname en de Nederlandse Antillen plaats gehad? Zo neen, is de Regering bereid bij haar beantwoording van dit gedeelte van dit verslag mede te delen of haar inzichten te dezer zake door Suriname en de Nederlandse Antillen worden gedeeld?

Artikelen

Artikel 2. Opgemerkt werd, dat in artikel 83, derde lid, van de Grondwet niet van „erfgename”, doch van „erfgenaam” wordt gesproken.

Artikel 7. Enige leden vroegen, of het in dit artikel sub b bepaalde toepasselijk zal zijn op Europese verkiezingen, welke mogelijkerwijs in een niet te ver verschieft liggen.

Artikel 12, tweede lid. Kan worden medegedeeld, aan welke bijzondere gevallen wordt gedacht?

Artikel 28, zesde lid. Dient in de eerste volzin het woord „afdeling” niet met een hoofdletter te worden geschreven?

Artikel 29. Verscheidene leden vroegen of het niet nuttig kon zijn, een bepaling op te nemen, waardoor komt vast te staan, dat aan bepaalde zaken op verzoek van de Minister, wie de zaak aangaat, voorrang bij de behandeling moet worden verleend.

Artikel 31. Is „alsmede” niet beter Nederlands dan „zomede”?

Artikel 36. Verdient het geen aanbeveling, voor te schrijven, dat ambtsberichten en alle andere stukken in zoveel exemplaren worden overgelegd als vanwege de Afdeling voor de geschillen van bestuur zal worden voorgeschreven, doch ten minste in twee exemplaren, en dat vervolgens vanwege de afdeling voor de distributie van deze stukken wordt gezorgd?

Artikel 46. Ware niet te bepalen, dat de getuigen of deskundigen het proces-verbaal van hun verklaringen onderteekenen?

Artikel 49. Verscheidene leden achtten het uit een oogpunt van systematiek minder juist, deze bepaling betreffende vergaderen met gesloten deuren te plaatsen in de paragraaf, welke tot titel draagt: „De behandeling in de openbare vergadering der Afdeling”.

Voorts werd gevraagd, of een zo ingrijpende beslissing als die tot het sluiten van de deuren niet met eenparigheid van stemmen dient te worden genomen.

Artikel 57, tweede lid. Worden door de woorden „voor zoveel nodig” in het tweede lid van dit artikel voldoende waarborgen geschapen, dat belanghebbenden — ook ingeval een nader advies wordt voorbereid — hun belangen afdoende kunnen behartigen?

Artikel 58, derde lid, sub b. Sommige leden zouden er de voorkeur aan geven, indien voor een contraire beslissing de medewerking van — in stede van overleg met — de Minister

van Justitie, e.q. de Minister-President werd vereist, gelijk in het ontwerp van de commissie-De Monchy (artikel 42n, sub IV) werd voorgesteld.

Voorts werd de vraag gesteld, wat dient te geschieden, indien de Minister-President de portefeuille van Justitie beheert.

Artikel 60. Enige leden trokken vooralsnog in twijfel, of aan deze vereenvoudigde behandeling nog behoefte zal bestaan, naast de bij artikel 28, zesde lid, voorgestelde bevoegdheid van de voorzitter van de afdeling, de behandeling van eenvoudige zaken op te dragen aan één staatsraad. Zij zagen de wenselijkheid van de onderhavige bepaling gaarne nader aangetoond.

Verscheidene leden vestigden de aandacht op de in gemeentelijke kringen levende wens, te voorzien in de moeilijkheden, waarmee de gemeentebesturen bij het voeren van beroepsprocedures te maken hebben. Het gaat voor de gemeenten immers niet om het tegenhouden of doen ophouden van de tenuitvoerlegging van beschikkingen, doch juist om de zo spoedig mogelijke tenuitvoerlegging van beslissingen, die door onthouding van goedkeuring worden tegengehouden. Het is dus van belang, dat in de zaak ten principale zo snel mogelijk een uitspraak wordt gedaan; bij het voorbereiden van de uitspraak zal de openbare behandeling van de zaak voor de Afdeling voor de geschillen van bestuur zeker niet achterwege kunnen blijven.

In deze behoefte wordt, aldus de hier aan het woord zijnde leden, door de in dit artikel voorgestelde vereenvoudigde behandeling niet voorzien.

Zij vroegen, of de Regering in overweging zou willen nemen, te bevorderen, dat in de gemeentewet, b.v. in aansluiting op de artikelen 235 en 236, wordt bepaald, dat een gemeentebestuur bij het instellen van beroep de Minister van Binnenlandse Zaken — onder het aangeven van de redenen — kan verzoeken het beroep bij voorrang te doen behandelen. De Minister zou op een dergelijk verzoek binnen een korte termijn, b.v. 2 à 3 weken, moeten beslissen. Het onderzoek zou summier moeten zijn en uitsluitend tot doel moeten hebben uit te maken of de gemeente een redelijk belang bij spoed heeft, of dat het een zaak betreft, waarbij de tijd van minder belang is. Op deze wijze zou het mogelijk zijn een schifting te maken tussen de werkelijk zeer urgente punten (zoals b.v. grondaankopen of -verkopen, waar de vestiging van een industrie, die ook wel elders terecht kan, mee gemoeid is) en de overige aangelegenheden. Naast aanvulling van de gemeentewet met de hier geschetste regeling zou de eerder in dit verslag bij artikel 29 bepleite aanvulling van het onderhavige wetsontwerp tot verantwoorde bespoediging kunnen bijdragen.

Artikel 62. Gevraagd werd, waarom in deze gevallen noch artikel 41 (ambtshalve dan wel op verzoek van belanghebbenden of hun gemachtigden horen van deskundigen), noch artikel 58, derde lid (publicatie van een contraire beslissing, vergezeld van het niet opgevolgde advies der Afdeling in het *Staatsblad*) toepasselijk worden verklaard.

Aldus vastgesteld 19 oktober 1960.

OUD

WITTEWAALL VAN STOETWEGEN

ROMME

VERKERK

BEERNINK

VAN DEN HEUVEL

VAN RIJCKEVORSEL

FRANSEN

KODDE

VERSTEEG

BERKHOUWER

VROLIJK

KRANENBURG.